

طراحی کنترل کننده عصبی پایدار ساز برای کلاسی از سیستم‌های غیر خطی

محمد باقر منهاج
دانشیار

سید مجتبی روحانی
دانشجوی دکترا

دانشکده مهندسی برق، دانشگاه صنعتی امیرکبیر

چکیده

یک روش طراحی برای تعیین ماتریس وزنهای یک شبکه عصبی بدست آمده است که بعنوان کنترل کننده سیستم غیر خطی چند ورودی - چند خروجی (MIMO) متشکل از یک سیستم خطی با ورودی‌های محدود شده عمل می‌کند. روش طراحی جدید برخلاف روش‌های تعلیم تکراری^۱ شبکه‌های عصبی، بر یک بهینه سازی تک پارامتری^۲ استوار است و بنابراین ماتریس‌های وزنی بهینه راهی توان بهبود محاسبه نمود. علاوه بر این در این روش پایداری سیستم حلقه بسته تضمین می‌شود.

Design of Stabilizing Neural Network Controller for a Class of Nonlinear Systems

S.M. Rouhani
Ph.D Student

M.B. Menhaj
Associate Professor

Amirkabir University of Technology

Abstract

A novel design procedure is presented that determines the weight matrices of a neural network controller for a class of nonlinear multi-input systems. The plant is a linear system supposed to bounded inputs. In contrast to conventional recursive training methods, the novel design method is based upon an one-parameter optimization which directly specifies the weight matrices. The stability of the closed loop system is guaranteed analytically.

تامین می‌گردد. اگر ماتریس‌های اینرسی و اصطکاک شرایط خاصی را برآورده سازد، با استفاده از الگوریتم تعلیم پس انتشار خطأ، خطای تعقیب بسمت صفر می‌رود. Fullmer و Kuntanapreeda [11] یک شبکه عصبی تک لایه رابه طور مستقیم برای کنترل یک سیستم غیر خطی موضوعاً پایدار، بکار برده و شرایطی را بر روی ماتریس وزنهای شبکه عصبی بدست آورده اند که تحت آنها سیستم کلی پایدار موضوعی باقی می‌ماند. در [12] Sadegh، روشی را برای طراحی کنترل کننده شبکه عصبی تطبیقی به همراه تحلیل پایداری موضوعی آن بدست آورده است. همچنین نتایج بدست آمده در مقالات [14]-[13] از Jagannathan و همکاران در زمینه کنترل کننده شبکه عصبی پایدار برای دسته خاصی از سیستم‌های غیر خطی بسیار با اهمیت می‌باشدند. علاوه بر اینها، می‌توان به کارهای Suykens و همکار [15] و [16] نیز اشاره کرد. نتایج بدست آمده در مقالات اخیر، Tanaka شرایطی را بصورت نامساویها و تساویهایی بر روی ماتریس‌های وزنی شبکه عصبی اعمال می‌نماید که تحت آن شبکه، سیستم کلی مرکب از یک کنترل کننده عصبی و یک سیستم دینامیکی بیان شده توسط شبکه عصبی دیگر، پایدرا خواهد بود. در این مقالات روشنی برای طراحی ارائه نشده است.

در مقاله حاضر، ما یک سیستم غیر خطی را در نظر خواهیم گرفت که متشکل است از یک سیستم خطی چند ورودی - چند خروجی به همراه عناصر غیر خطی محدود کننده ورودیها. مشخص است که این حالت معمول برای هر سیستم واقعی است. یک روش طراحی مستقیم برای تعیین ماتریس‌های وزنی شبکه عصبی دو لایه کنترل کننده بدست آمده است.

در بخش اول این مقاله، کار را با بررسی مسئله طراحی پایدارساز عصبی سراسری^۱ برای سیستم خطی شروع خواهیم نمود. در بخش دوم، نتایج بدست آمده برای حالت که ورودیهای سیستم خطی محدود می‌باشند، توسعه داده خواهد شد. بخش سوم به نتایج شبیه سازی و بخش پایانی به بحث در مورد نتایج اختصاص دارد.

۱- طراحی شبکه عصبی پایدارساز سراسری برای سیستم خطی

ساختار نمایش داده شده در شکل (۱) را در نظر می‌گیریم که در آن یک سیستم خطی باید توسط کنترل کننده غیر خطی شبکه عصبی پایدار سراسری گردد. سیستم خطی توسط نمایش فضایی حالت آن توصیف گردیده است و شبکه

اگر چه شبکه‌های عصبی مصنوعی در دو دهه اخیر بشدت مورد استقبال قرار گرفته و در کاربردهای گوناگونی از آن استفاده شده است و نظریه کنترل نیز جزء اولین کاربردهای آن می‌باشد، اما بررسی پایداری کنترل کننده‌های عصبی تا کنون کمتر مورد توجه قرار گرفته است. در روش‌های معمول طراحی کنترل کننده‌های عصبی (نظیر الگوریتم انتشار معکوس خطأ و نسخه‌های تعمیم یافته آن)، کارایی شبکه عصبی پس از انجام طراحی، بستگی به میزان قابلیت تعمیم الگوهای ارایه شده به الگوریتم تعلم دارد و به عبارتی تضمینی در مورد صحبت عمل شبکه عصبی در تمامی حالات وجود ندارد. و از این رو طراح موظف است که توجه کافی به تمامی شرایط ممکن داشته باشد. اما از طرفی در بسیاری از مسایل کنترل، قابلیت اعتماد به نتایج از عوامل مهم تصمیم‌گیری در مورد یک کنترل کننده است و از این رو خواص کیفی یک کنترل کننده (نظیر تضمین پایداری) با اهمیت تر از خواص کمی آن (نظیر سرعت میرایی نوسانات) تلقی می‌گردد. در چنین حالاتی روش‌های کلاسیک که بر مبنای نظریه‌های قوی ریاضی استوارند، ترجیح داده خواهند شد. این واقعیت باعث می‌شود که تحلیل نظری خواص کنترل کننده‌های عصبی مورد توجه قرار گیرد.

در میان خواص متعدد یک کنترل کننده، بی‌شک پایداری سیستم حلقة بسته از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو تضمین تحلیلی پایداری کنترل کننده‌های عصبی بسیار ارزشمند خواهد بود. اما متأسفانه، در سالهای اخیر تنها تعداد محدودی مقاله در این زمینه انتشار یافته است. واقعیت این است که با وجود مطالعات و مقالات قوی و منسجم در زمینه‌هایی مثل رفتارهای دینامیکی شبکه‌های عصبی برگشتی^۲ [4]-[1] و یا تعداد نقاط تعادل و پایداری موضوعی آنها [5]-[7]، کارهایی که در زمینه برخی از پایداری کنترل کننده‌های عصبی انجام گرفته، اندک می‌باشند و تنها در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته اند. یکی از اولین کارها در این زمینه کار Tzikel-Hancock و Fallside [8] است. آنها از دو شبکه عصبی برای برآوردن مشتقات خروجی نسبت به ورودی و حالت استفاده کرده اند و هدف کنترل نیز خطی سازی فیدبکی یک سیستم غیر خطی جدایزیر بوده است. نشان داده شده است که تحت شرایط خاص، مانند برآوردن دقیق مشتقات، خطای تعقیب بسمت صفر می‌رود. در کارهایی که توسط Lewis و همکاران [10]، [9] انجام گرفته است، یک شبکه عصبی به همراه یک کنترل کننده PD به مدل روبات اعمال شده است. شبکه عصبی بخش غیر خطی مدل روبات را حذف می‌کند و سیگنال کنترل توسط بخش PD

که در آن P یک ماتریس مثبت معین است که توسط الگوریتم طراحی تعیین خواهد گردید. محاسبه مشتق تابع لیاپانوف نسبت به زمان در طی مسیرهای حالت سیستم، به روابط زیر منجر می‌گردد:

$$\dot{V}(x) = x'Px + x'P\dot{x} = x'A'Px + x'PAx + 2f(w_1 x)'w_2 b'Px \quad (1-6)$$

تعريف می‌کنیم:

$$\begin{cases} \beta_1 \equiv bw_2 \\ A_f \equiv A + b_1 w_1 \end{cases} \quad (1-7)$$

هدف طراحی آن است که ماتریسهای w_1 و w_2 را بگونه‌ای انتخاب نمود تا سیستم حلقه بسته پایدار سراسری باشد. شرط لازم برای این مقصود پایدار بودن A است و بنابراین با این فرض مسئله را پیش می‌بریم. ماتریس P را برابر جواب یکتای معادله لیاپانوف زیر برای یک ماتریس متقارن دلخواه $Q > 0$ در نظر می‌گیریم:

$$A_f'P + PA_f = Q \quad (1-8)$$

می‌توان (6) را دوباره چنین نوشت:

$$\begin{aligned} \dot{V}(x) &= -x'Qx + 2[f(w_1 x) - w_1 x]'b_1'Px \\ &= -x'Qx + 2 \sum_{i=1}^m \left(\frac{f(w_i x)}{w_i x} - 1 \right) x' w_i' b_i' Px \quad (1-9) \end{aligned}$$

که در رابطه آخر w_i سطر i از ماتریس w و b_i ستون i از b می‌باشد. همچنین توجه شود که $w_i x$ و $b_i'Px$ مقادیر عددی هستند. بنابراین تابع فعالیت $f(\cdot)$ داریم:

$$0 < 1 - \frac{f(y)}{y} < 1 - \beta \quad \forall y \quad (1-10)$$

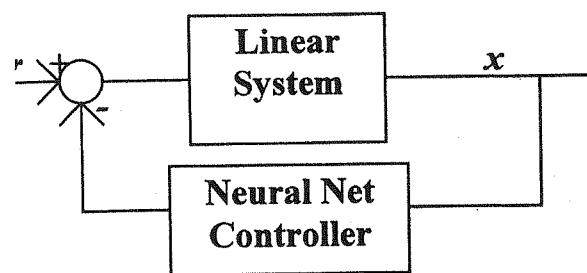
در اینجا به نخستین نکته کلیدی در الگوریتم طراحی رسیده‌ایم. ماتریس w_1 را بصورت زیر با یک ماتریس قطری دلخواه $R > 0$ در نظر می‌گیریم:

$$w_1 = R^{-1} b_1' P \quad (1-11)$$

برای آنکه سیستم حلقه بسته پایدار باشد، باید داشته باشیم:

عصبی یک شبکه دو لایه پیش-خوراند با نرونها غیرخطی در لایه مخفی و نرونها خروجی خطی است:

$$x = Ax + bu \quad (1-1)$$

شکل (1) پایدارسازی سراسری سیستم خطی توسط شبکه عصبی.

$$u = -w_2 f(w_1 x) \quad (1-2)$$

که در آن A , w_1 , w_2 , b , P ماتریسهای بترتیب $m \times p$, $n \times m$, $n \times n$ و x برادر $1 \times n$ حالت‌های سیستم خطی می‌باشد. تابع $f(\cdot)$ ، تابع غیرخطی فعالیت نرونها لایه مخفی شبکه است، که به بازه $[\beta, 1]$, $\beta < 1$, $0 < \beta < 1$ تعلق دارد. جمله آخر با توجه به تعريف زیر تفسیر می‌گردد:

تعريف ۱: [17] تابع پیوسته و معین f را متعلق به بازه $[\alpha, \beta]$ می‌گوییم، اگر:

$$\alpha^2 \leq \sigma f(\sigma) \leq \beta^2 \quad \forall \sigma \in \mathcal{R} \quad (1-3)$$

توجه شود که برای تابع فعالیت متداول سیگموید $\sigma = 0$, $\beta = 0$, و در نتیجه خروجی شبکه عصبی محدود است. اما از آنجا که مابه دنبال طراحی یک کنترل کننده سراسری برای این سیستم خطی هستیم، واضح است که باید سیگنال کنترل نامحدود باشد. در بخش بعد این شرط بر روی تابع فعالیت را حذف خواهیم کرد.

با جایگزاري (1-1) در (2-1) و مرتب سازی مجدد جملات، بدست می‌آوریم:

$$\dot{x} = (A + bw_2 w_1)x + bw_2 \left(f(w_1 x) - w_1 x \right) \quad (1-4)$$

جهت بررسی پایداری از تابع لیاپانوف درجه دوم زیر استفاده می‌شود:

$$V(x) = x'Px \quad (1-5)$$

شروع کرده و با حل معادله ریکاتی (1-16) برای P , Q را بصورت زیر قرار داد:

$$Q = Q_1 + 2(1-b)Pb_1 R^{-1} b_1^T P \quad (1-18)$$

برای آنکه معادله ریکاتی (1-16) جواب یکتا داشته باشد، زوج (A, b_1) باید کنترل پذیر باشد. بنابراین الگوریتم طراحی را بصورت ذیل جمع بندی می‌کنیم:

- ماتریس w_2 راچنان انتخاب کن که زوج (A, b_1) کنترل پذیر باشد. واضح است که در صورتی می‌توان اینکار را کرد که زوج (A, b) کنترل پذیر باشند.
- معادله ریکاتی (1-2) را برای یک ماتریس Q_1 و یک ماتریس قطری $R > 0$ داده شده حل کند.
- ماتریس وزنی W_1 را توسط (1-11) بدست آورد.
- بكمک اين روش طراحی، ما اطمینان داريم که شبکه عصبی قادر خواهد بود تاسیستم حلقه بسته را بصورت سراسری پایدار نماید. همچنانکه بنتظر می‌رسد، هنوز پارامترهای آزاد زیادی در این الگوریتم طراحی وجود دارد که انتخاب آنها به نظر طراح بستگی دارد. این مطلب، ما را برآن می‌دارد که بیچیدگیهای بیشتری را به مدل اضافه نماییم. اینکار را در بخش بعدی انجام خواهیم داد.

۲- طراحی شبکه عصبی پایدار ساز موضعی برای سیستم غیر خطی

در این بخش به تعمیم نتایج بخش قبلی برای حالتی که یک سیستم غیر خطی MIMO باید توسط شبکه عصبی کنترل گردد، پرداخته می‌شود. سیستم غیر خطی مورد نظر متشکل است از یک سیستم خطی که محركه‌های آن دارای بازه کاری محدود می‌باشند و بعبارتی مدل سیستم شامل یک بلوک غیر خطی محدود کننده در ورودی می‌باشد. این حالت در بسیاری از سیستمهای واقعی رخ می‌دهد، چرا که هر وسیله فیزیکی تنها قادر به تحمل نیروهای محدودی می‌باشد. شکل (۲) ساختار مورد نظر را نشان می‌دهد. دوباره دقت شود که با وجود محدود کننده در ورودی سیستم امکان تحقق پایداری سراسری وجود ندارد. از این‌رو نیازی به انتخاب تابع فعالیت نامحدود برای شبکه عصبی وجود ندارد و می‌توان از توابع متداول سیگموید استفاده نمود. بنابراین، علاوه بر روابط (1-1) و (1-2) داریم:

$$\|u\|_{\infty} < \bar{u} \quad (2-1)$$

و

$$x'Qx - 2 \sum_{i=1}^m \left(1 - \frac{f(w_i x)}{w_i x}\right)x'Pb_{li} r_i^{-1} b_{li}^T Px > 0 \quad (1-12)$$

از رابطه (1-10) می‌دانیم که تمام جملات داخل علامت جمع مثبت‌اند، و در نتیجه رابطه بالا معادل رابطه زیر خواهد بود:

$$x'Qx - 2(1-\beta) \sum x'Pb_{li} R^{-1} b_{li}^T Px > 0 \quad (1-13)$$

که این رابطه رانیز می‌توان بشکل زیر نوشت:

$$Q - 2(1-\beta)Pb_1 R^{-1} b_1^T P > 0 \quad (1-14)$$

بخاطر داریم که در رابطه (1-8) فرض کرده ایم A_f پایدار است، و یا بطور معادل داریم:

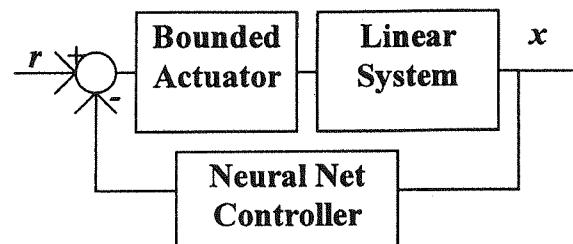
$$A'P + PA - 2Pb_1 R^{-1} b_1^T P = Q \quad (1-15)$$

که یک معادله ریکاتی کاملاً شناخته شده می‌باشد. اما مشکل در اینجاست که باید رابطه (1-14) نیز بطور همزمان برقرار باشد. دومین نکته اساسی در الگوریتم طراحی نیز در همین جا است. بالفزوون جمله $(1-\beta)2Pb_1 R^{-1} b_1^T P$ به هر دو طرف (1-15) می‌نویسیم:

$$A'P + PA - 2bPb_1 R^{-1} b_1^T P = -Q_1 \quad (1-16)$$

که در آن:

$$Q_1 = 2Q - 2(1-\beta)Pb_1 R^{-1} b_1^T P > 0 \quad (1-17)$$

شکل (۲) پایدارسازی موضعی سیستم غیر خطی شامل یک سیستم خطی و محدود کننده ورودی آن توسط شبکه عصبی.

دوباره رابطه (1-16) یک معادله ریکاتی، معادل رابطه (1-15) است و می‌توان رابطه (1-14) رانیز همزمان با انتخاب $Q_1 > 0$ برقرار نمود. بنابراین می‌توان با انتخاب یک Q_1 مثبت

میدهد را می توان توسط هر روش بهینه سازی تک پارامتری^۷ انجام داد. بازه پایداری تضمین شده را می توان به سادگی با بدست آوردن بزرگترین کانتور بشکل $xPx = cte$ که مشروطه به $\|x\| \leq R^{-1}$ است، محاسبه نمود.

نکته ۱: توجه شود که بهینگی بازه پایداری بدست آمده بستگی به انتخاب ماتریس‌های R, Q_1, w_2, b دارد. برای بررسی تاثیر هر یک از این پارامترها، می توان (1-16) را چنین نوشت:

$$A'P + PA - 2\beta Pb w_2^T R^{-1} w_2 b' P = Q_1 \quad (1-16)$$

در این حالت می توان $w_2^T R^{-1} w_2$ را بصورت تک پارامتر در نظر گرفت. همچنین توجه شود که β پارامتر آزادی است که توسط بهینه سازی تک پارامتری تعیین می گردد و بنابراین مقدار مطلق $w_2^T R^{-1} w_2$ برای الگوریتم اهمیت ندارد و مقادیر نسبی آنها را نیز می توان بصورت اهمیت نسبی هر یک از ورودیها در نظر گرفت، همچنانکه در کنترل بهینه خطی نیز رایج است. ماتریس Q_1 را نیز می توان بر همان اساس تعبیر نمود.

مطلوب فوق را می توان در الگوریتم ذیل خلاصه نمود:
الگوریتم ۱:

- ورودیها: $A, b, \bar{x}$.
- انتخابهای آزاد طراح: $R, Q_1, w_2, \hat{w}_2$.
- قرار بده: $b_1 = bw_2, w_2 = \hat{w}_2 \bar{u} / \|\hat{w}_2\|, \bar{u} = R^{-1}b$.
- انتخاب کن: $\beta = \beta_0$.

۳- $\bar{x}$ معادله ریکاتی (1-16) را برای P حل کن، قرار بده:

۴- $\bar{x}$ را توسط روابط (2-6) و (2-7) محاسبه کن. بازه پایداری تضمین شده بصورت بزرگترین کانتور بشکل $xPx = cte$ بدست آید.

۵- مقدار بهینه β را بكمک هر الگوریتم بهینه سازی تک پارامتری و با تکرار مراحل فوق از قدم سوم می توان بدست آورد.

برای حل مسئله طراحی دوم، از رابطه زیر شروع می کنیم:

$$w_2 = \hat{w}_2 \quad (2-8)$$

$$\hat{b}_1 = \hat{b} \hat{w}_2 \quad (2-9)$$

رابطه (1-16) به شکل زیر باز نویسی می شود:

$$A'P + PA - 2\beta Pb w_2^T R^{-1} w_2 b' P = Q_1 \quad (2-10)$$

$$-1 \leq f(\sigma) \leq 1 \quad (2-2)$$

واز آنجا که در بی تحقیق پایداری موضعی می باشیم، فضای حالت را نیز می توان محدود کرد:

$$\|x\|_{\infty} < \bar{x} \quad (2-3)$$

در اینجا می توان دو مسئله طراحی متفاوت را بررسی نمود:

۱- $\bar{x}$ داده شده است، یعنی محدوده کاری محركه ها مشخص است، و بدبانی کنترل کننده ای با تضمین پایداری و بزرگترین دامنه جذب^۸ هستیم.

۲- $\bar{x}$ داده شده است، یعنی محدوده مورد نیاز برای پایداری سیستم مشخص است و باید کنترل کننده پایدار ساز را بگونه ای طراحی کنیم که پایداری در محدوده مورد نظر توسط محركه هایی با حداقل دامنه تضمین گردد. از این روش می توان در انتخاب محركه های مناسب برای سیستم استفاده نمود.

با مدد نظر قرار دادن مسئله اول و بدبانی کردن مسیر طراحی در بخش قبلی، از آنجا که خروجی نرونها لایه مخفی شبکه کنترل کننده توسط رابطه (2-2) محدود شده است، خروجی شبکه عصبی را می توان با انتخاب ماتریس وزنی w_2 بصورت زیر در محدوده مورد نظر قرار داد:

$$\|w_2\|_{\infty} < \bar{u} \quad (2-4)$$

برای آنکه سیستم حلقه بسته پایدار باشد، کافیست تا برای یک $\beta < 1 < \beta$ داشته باشیم:

$$0 < 1 - \frac{f(y)}{y} < 1 - \beta \quad y = w_{1i} x \quad i = 1, \dots, n \quad (2-5)$$

اگر برای β یک مقدار مشخص انتخاب گردد و مراحل طراحی قبلی با حل معادله ریکاتی (1-16) و بدست آوردن w_2 بدبانی شوند، رابطه (1-5) یک حد بالا برای x خواهد داد:

$$\bar{x} < \frac{-y}{\|w_2\|_{\infty}} \quad (2-6)$$

که در آن y جواب معادله زیر است:

$$\frac{f(y)}{y} = \beta \quad (2-7)$$

انتخاب بهترین مقدار برای β ، که بزرگترین بازه جذب را نتیجه

۶. مقدار $\hat{\beta}$ را توسط هر الگوریتم بهینه سازی تک پارامتری اصلاح کرده و مراحل فوق از قدم سوم به بعد را تکرار کن.

۳- شبیه سازی

به جهت روشن شدن کارایی و قابلیت روش ارایه شده در این مقاله، تعداد زیادی شبیه سازی انجام شده است که در اینجا یک نمونه بصورت مثال ذیل آورده میشود.

مثال: سیستم خطی (1-1) ذیل رابطه (2-1) را در نظر میگیریم. کنترل کننده شبکه عصبی را نیز همچنانکه در رابطه (1-2) آمده است به این سیستم غیر خطی اعمال میکنیم. قرار میدهیم:

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -2 & 3 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \quad (3-1)$$

هدف بdst آوردن ماتریسها و وزنی برای شبکه عصبی کنترل کننده است که این سیستم ناپایدار را برای مقادیر اولیه داخل ناحیه $\bar{x} < 0$ پایدار کند. در اینجا قرار میدهیم $\bar{x} = 1$.

برای اعمال روش طراحی ارایه شده (الگوریتم ۲)، باید ماتریسها R و Q_1 را انتخاب کنیم. همچنین w_2 را بگونه ای در نظر میگیریم که رابطه (2-4) برقرار گردد.

$$R = Q_1 = \text{diag}\{1, 1\}, \quad w_2 = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \quad (3-2)$$

شبکه عصبی یک شبکه دو لایه مخفی غیر خطی و با خروجیهای خطی است. لایه مخفی دارای دو نرون در نظر گرفته شده است. بدین ترتیب برای ورودی کران بالای $\bar{x} = 10.418$ بdst می آید.

شکل (۳) نتیجه اعمال کنترل کننده را بصورت یک صفحه حالت سیستم کلی نشان میدهد. در این تصویر، ناحیه پایداری تضمین شده سیستم حلقه بسته توسط یک بیضی مشخص گردیده است که ناحیه مستطیلی شکل $\bar{x} < 0$ را احاطه دارد. علاوه بر این میتوان گفت که در اینجا روش دارای محافظه کاری کمی باشد.

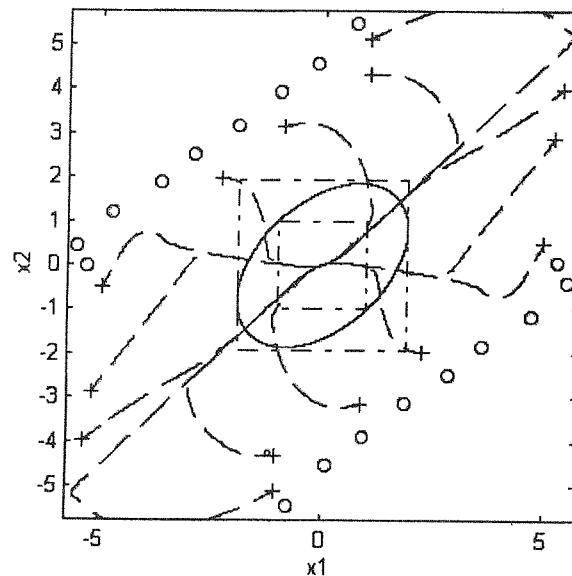
شکلهاي (۴) و (۵) مسیرهای حالت و سیگنالهای کنترل مربوطه را برای دو مقدار اولیه متفاوت نشان می دهند. واضح است که ورودی محرکه ها به مقادیر محاسبه شده محدود است.

در همین مثال، اگر بدنبال بdst آوردن بزرگترین بازه تضمین شده پایداری قابل تحقق باکران ورودی $\bar{x} = 10.418$ باشیم، بكمک الگوريتم ۱ نتایج مشابهی بdst می آید، يعني خواهیم داشت: $\bar{x} = 1$ که قابل پیش بینی است.

$$\hat{\beta} \equiv \beta y^2 \quad (2-11)$$

برای مقادیر خاص R, Q_1 و w_2 می توان الگوریتم طراحی را با هر مقدار $\hat{\beta}$ شروع کرده، رابطه (2-2) را برای P و w_1 حل نمود. سپس β را بگونه ای تعیین می کنیم که (2-5) برقرار گردد. سپس می توان ماتریس وزن را از معادلات (3-1) و (2-8) بدست آورد. خواهیم داشت:

Closed loop system phase plane

شکل (۳) دیاگرام مسیرهای حالت سیستم با کنترل کننده عصبی دایره های کوچک نشانده هنوز نقطه ناپایدار است.

$$\bar{u} = \|w_2\|_{\infty} \quad (2-12)$$

دوباره، کوچکترین کران بالای ورودی $\bar{u}$ را می توان بكمک یک الگوریتم بهینه سازی تک پارامتری برای بdst آوردن مقدار بهینه $\hat{\beta}$ محاسبه نمود. این را می توان بصورت الگوريتم ذیل جمع بندی کرد:

الگوريتم ۲: ورودیها: A, b, A, b .

انتخابهای آزاد طراح: $\hat{\beta}_0, \hat{w}_2, R, Q_1$.

۱- قرار بده: $\hat{b}_1 = b, \hat{w}_1 = \hat{w}_2$.

۲- انتخاب کن: $\hat{b} = \hat{b}_1$.

۳- معادله ریکاتی (2-10) را برای P حل کن. قرار بده: $\hat{w}_1 = R^{-1} \hat{b}_1$.

۴- مقادیر β و γ را بگونه ای انتخاب کن که روابط (2-5) و (2-11) برقرار گردند. بازه پایداری تضمین شده را بصورت کوچکترین کانتور به شکل $\bar{x} = cte$ که شامل ناحیه $\bar{x} < 0$ باشد، بdst می آید.

۵- قرار بده: $\bar{u} = \|w_2\|_{\infty}, w_2 = y \hat{w}_2, w_1 = y \hat{w}_1$.

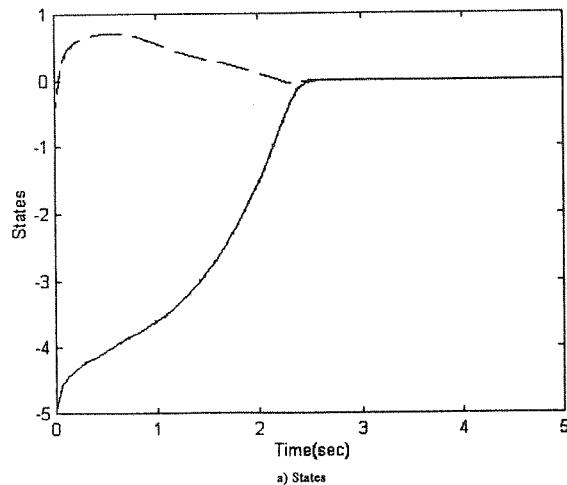
بستگی بسیار نزدیکی به روش‌های موجود در طراحی کنترل کننده‌های کلاسیک (غیر هوشمند) دارد. در اینجا، برای محاسبه ماتریسهای وزنی شبکه عصبی از معادله ریکاتی استفاده می‌شود. بدین ترتیب می‌توان گفت که فرایند طراحی ارایه شده حلقه ارتباطی است. بین نظریه‌های کلاسیک کنترل با ابزارهای نوینی چون شبکه‌های عصبی مصنوعی.

چراکه این الگوریتم‌ها بیان یک مسئله به دو شکل متفاوت می‌باشند.

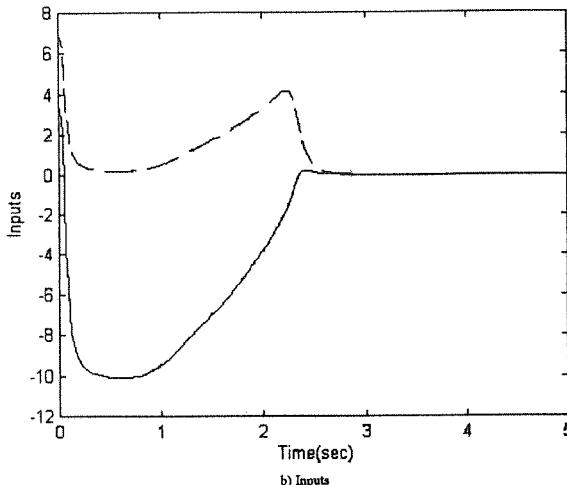
۴- جمع‌بندی

در این مقاله روشی جدید برای طراحی یک کنترل کننده عصبی برای یک سیستم غیر خطی ارایه گردید. روش طراحی جدید بر اساس تحلیل پایداری لیاپانوف، تضمین کننده پایداری سیستم حلقه بسته می‌باشد. در این روش، الگوریتم‌های تکراری متداول برای تعیین وزنهای شبکه عصبی توسط یک روش بهینه سازی تک پارامتری جایگزین شده است. بدین ترتیب حجم عملیات لازم جهت رسیدن به پایداری سیستم نیز در فرایند طراحی تعیین می‌گردد. سیستم غیر خطی مورد نظر یک سیستم چند درودی - چند خروجی است که شامل یک بلوك غیر خطی محدود کننده در درودی آن است و کنترل کننده سیستم را شبکه عصبی دو لایه تشکیل می‌دهد. روش بکار رفته برای بدست آوردن الگوریتم طراحی،

- 1- recursive
- 2 - line search
- 3- recurrent
- 4- Global
- 5- sigmoid
- 6- scalar
- 7- actuators
- 8- domain of attraction
- 9- line search

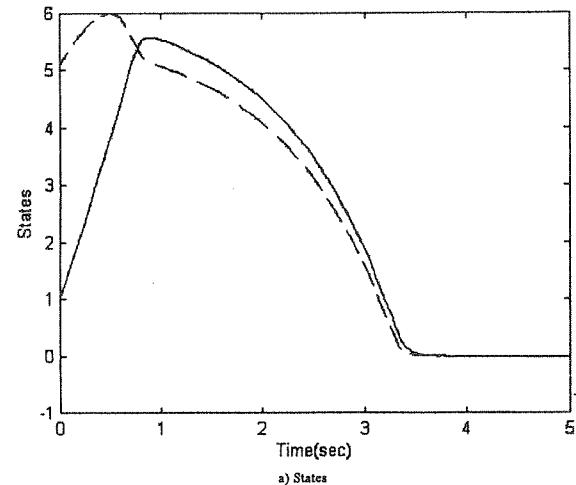

a) States

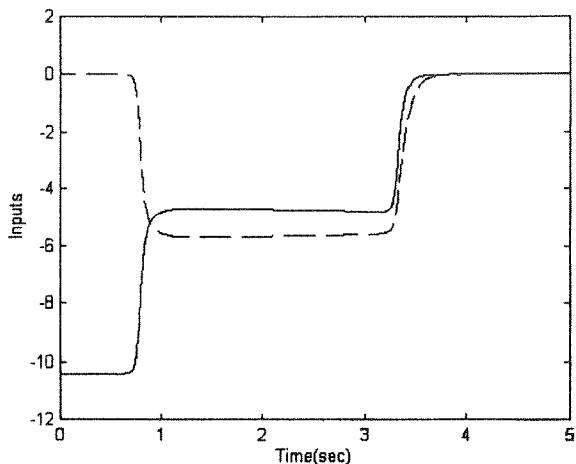

b) Inputs

شکل (۵)

a) States

b) Inputs

شکل (۲)

- [1] M. A.cohen and S. Grossberg, "Absolute stability of global pattern formation and parallel memory storage by competitive networks", IEEE Trans. on sys . man. and Cyb . , vol . 13,no . 5, pp. 875-825,sep/ Oct 1983.

[2] J.J.Hopfield, "Neural networks and physical systems with emergent collective computational abilities," proc. of the National Academy of sciences, USA , vol. 79, pp 2554-2558,1982.

[3] B. Kosko, "Structural stability of unsupervised learning in feedback neural networks", IEEE Trans. on Auto . cont , vol. 36, no. 7, pp. 785- 792,1991.

[4] A. Guez, V. Protopopsecu and J. Barhen. "On the stability, storage capacity and design of nonlinear continuos neural networks", IEEE trans. on Cys, man. and Cyb ., Vol . 18,no.1,pp.80-87,1988.

[5] D.G. Kelly, "Stability in contractive nonlinear neural networks", IEEETrans.on Biomedical Eng , vol. 37,no. 3, pp. 231-242, Mar 1990.

[6] M. Vidyasagar, "Location and stability of the high gain equilibria of nonlinear neural networks", IEEE Trans . on Neural Networks , Vol 4, no. 4,pp. 660- 672, 1993.

[7] L.Gim, P.N. Nikiforuk and M.M. Gupta, "Absolute stability condicions for discrete-time recurrent neural networks", IEEEtrans. on Neural Networks, vol. 5, no. 6, pp. 954-964,1994.

[8] E. Tzirkel - Hancock and F. Fallside, "A stability based neural network control method for a class of nonlinear systems", Inter. Joint conf. on N . N., vol. 2, pp. 1047-1052,1991.

[9] F.L.Lewis, A. Yesildirek and K. Jiu, "Neural net robot controller with guaranteed stability" , 3rd Inter. Conf. on Indus. Fuz. Cont. , PP. 193-108,

1993.

[10] "Multilayer neural net robot Controller with guaranteed tracking Performance", IEEE Trans. on Neural Networks, Vol. 7, no. 2, PP. 388- 399,1996.

[11] S. Kuntanapreede and R. R. Fullmer, "A training rule which guaranteed finite region stability for a Class of Closed -loop neural network Control system", IEEE Trans. on Newal Networks, vol. 7, no. 3, PP. 629-642, May 1996.

[12]N. Sadegh, "A Perceptron network for functional identilication and control of nonlinear systems", IEEE Trans. on Neural Networks, vol. 4,no. 6, PP. 982-988, Nov 1993.

[13] S.Jagannathan and F. L. Lewis, "Multilayer discrete-time neural-net controller with guaranteed Performance", IEEE Trans. on Neural Networks, vol. 7, PP. 107-130,1996.

[14] S.Jagannathan, F. L. Lewis and O. pastavanu, "Discrete-time model reference adaptive control of nonlinear dynamical systems using neural networks" , Int. j. Contr., vol. 64, no. 2, pp.217- 239, 1996.

[15] J.A.K. Suykens and J. Vandewalle, "Global asymptic stability for multilayer recurrent neural networks with application to modeling and control," Inter. Conf. on Neural Network 95, vol 2, PP. 1065-1069, 1995.

[16] K. Tanaka, "An approach to stability critcira of neural-netwok control systems," IEEE Trans. on neural Networks, vol. 7, no. 3, pp. 629-642, May 1996.

[17]M. Vidyasagaer, Nonlinear Systems Analysis, 2nd edition prentice Hall, New Jersey , 1993.